

FINANȚAREA CAMPANIEI ELECTORALE LA ALEGERILE LOCALE

Raport de monitorizare nr. 4

12 octombrie 2020

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro

Policy brief EFOR #97

Autor

Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum

CEELI INSTITUTE
PRAGUE
ADVANCING THE RULE OF LAW

Raport realizat în cadrul unui proiect finanțat de Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs (INL), implementat de Expert Forum în parteneriat cu CEELI Institute și International Foundation for Electoral Systems (IFES).

Pe 1 octombrie, Autoritatea Electorală Permanentă a publicat actualizarea bazei de date privind contribuțiile la campania electorală. Baza de date include contribuții și transferuri în valoare de 189,339,874.22 lei¹. AEP a publicat începând de la finalul lunii august mai multe actualizări, la un interval de aproximativ o săptămână, rata de creștere a sumelor totale fiind constantă și semnificativă.

Expert Forum a publicat două rapoarte intermediare² în care a arătat cum au evoluat aceste sume și care sunt principalele reguli privind finanțarea campaniei. Raportul de față include câteva concluzii suplimentare legate de contribuțiile competitorilor electorali, calitatea datelor și transparența privind publicarea acestor informații, urmând ca un raport privind cheltuielile partidelor politice să fie publicat când vor fi disponibile aceste date. De asemenea, datele pot fi consultate pe platforma dezvoltată de Expert Forum privind finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale³.

Aspecte legate de date și transparență

Considerăm că publicarea acestor date în format editabil este un pas important pentru transparența procesului și înțelegem că în 2020 s-au suprapus mai multe evenimente electorale, ceea ce înseamnă activitate de verificare pe fond și a cheltuielilor de campanie, plus rambursări. Cu toate acestea, calitatea lor trebuie îmbunătățită pentru a fi cu adevărat utilizabile. Chiar dacă există anumite câmpuri standard, combinarea funcției la care candidează un candidat cu circumscripția în aceeași coloană face foarte dificilă publicarea unor statistici. Mai mult, partidele publică aceste informații în formate foarte diferite, câteodată indescifrabile sau chiar lipsă.

DUMITRU MARIAN	Primar-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Durla Andreea	Primar
BARBU IONEL-VALENTIN	Primar -23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Ilnca Nicolae	Primar
FILIPOIU IULIAN	Primar-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Guinea Valeriu	Presedinte CJ
RACEANU GABRIEL	consilier judetean-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Jonescu Alexandru	Primar
STROE VASILE	Primar-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Balan Nicolae	Primar
BABAGEANU GHEORGHE	consilier judetean-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Ilnca Ilic	Primar
GHITA MIHAIL	Primar -23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Deana Ion	Primar
CONSTANTIN GHEORGHE	consilier judetean-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Dragusm Stefan	Consilier local
SULTANESCU ADRIAN	Primar-23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Vintu Mircea	Primar
ILIE GHEORGHE ALEXANDRU	Primar -23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Vintu Mircea	Primar
BORACIU NICOLETA	Primar -23	OLT	PARTIDUL RESTART R	Dumitrescu Iulian	consilier judetean

- Există competitori care nu au scris în unele cazuri funcția pentru candidează, numele unei persoane poate apărea scris în mai multe feluri sau în unele situații este clar pentru ce funcție candidează persoana respectivă
- AEP ar putea publica doar actualizări și nu toată baza de date integrală în fiecare săptămână. În urma analizării datelor a reieșit că la republicare (un export nou) pot apărea modificări care îngreunează analiza datelor. Spre exemplu, în unele câmpuri pot apărea virgule sau spații care nu existau în exporturile anterioare.
- În baza de date din 1 octombrie, există intrări de la începutul sau mijlocul lunii septembrie care nu existau în bazele de date anterioare (doar anterioare datei de 18 septembrie). Acest fapt poate reflecta fie depunerea cu întârziere a informațiilor de către partidele (iar unele diferențe sunt considerabile) sau gestionarea și publicarea neconformă a datelor de către AEP. Nu am realizat o analiză privind toate intrările din baza de date pentru a oferi o statistică comprehensivă, dar considerăm că aceste câmpuri diferite pot afecta calitatea datelor și înțelegerea procesului de finanțare. Mai mult, unele intrări par dublate, întrucât

¹ Estimăm că există intrări cu o valoare de 4 milioane de lei care se dublează și care trebuie scăzute din suma totală. Baza de date este disponibilă aici: <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/10/Raportare-contributii-locale-08.10.2020.xlsx>

² [Raport de monitorizare a finanțării campaniei electorale – 21 septembrie](#) și [Raport de monitorizare a finanțării campaniei electorale](#)

³ <https://expertforum.ro/finantari-partide/contributii-campanie.html>

sunt înregistrate aceleași sume în aceleași zile, dar din datele existente nu se poate trage o concluzie clară.

Câteva exemple:

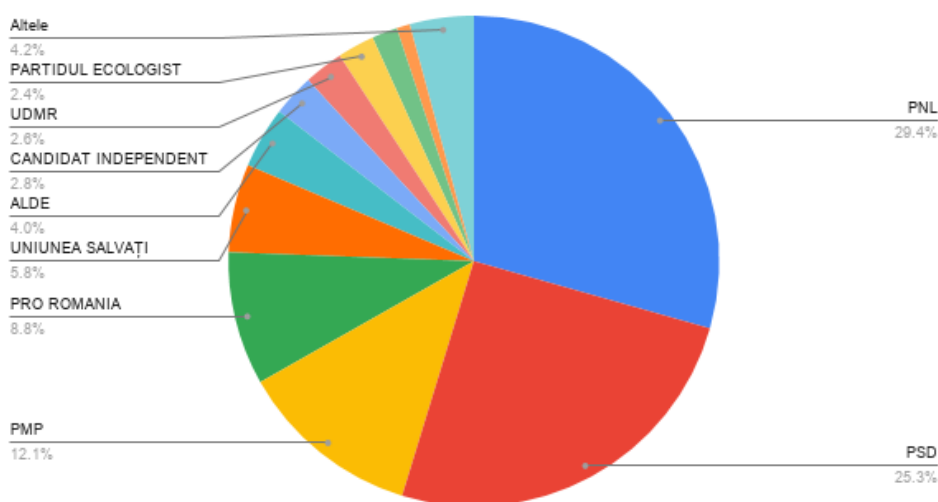
- *La Consiliul general, lista PNL are 41 de intrări în baza de date din 1 octombrie, toate date înainte de 18 septembrie, pe când în baza de date din 18 septembrie există doar 19*
- *Candidații la diverse din poziții în Brașov, PSD au în baza de date din octombrie 81 de intrări (date înainte de 14 septembrie), iar în septembrie aveau 83*
- *Pe 18 septembrie USR în Sectorul 1 avea 12 de intrări, iar 1 octombrie 17*

Statistici privind contribuțiile

Competitorii au contribuit cu sume semnificative la campania electorală, deși 2020 se anunța a fi un an dificil din punct de vedere economic, iar limitările legate de desfășurarea campaniei electorale prin evenimente sau acțiuni stradale ar fi trebuit să conducă și la limitarea sumelor cheltuite de partidele politice în campanie. Mai mult, aceste sume nu conțin partea de precampanie, care a fost pe de parte mult mai vizibilă decât campania electorală.

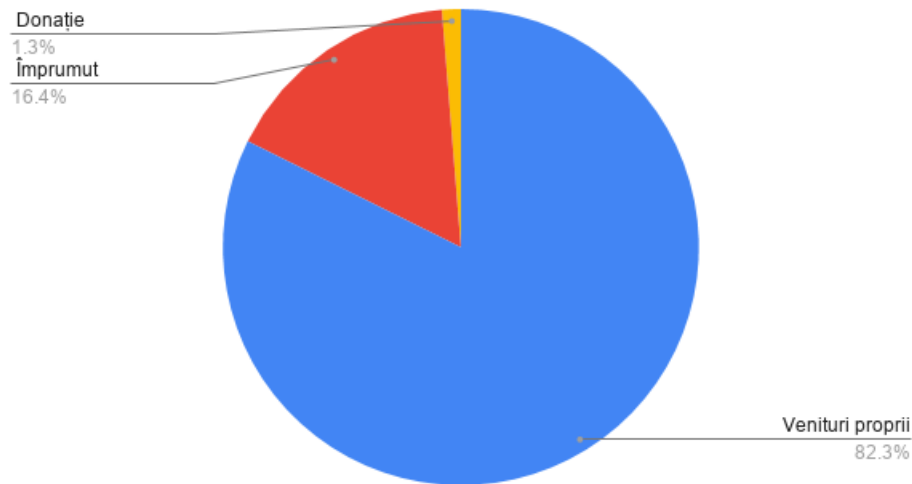
Cele mai multe contribuții au fost declarate de către PNL (30%), urmat de PSD (25%). PNL a mai contribuit cu 1,75 milioane din subvenții, iar PSD cu 3,6 milioane din veniturile proprii. Cei mai puțini bani i-au declarat candidații PSRO – 282 de lei.

Contribuții candidați/partid

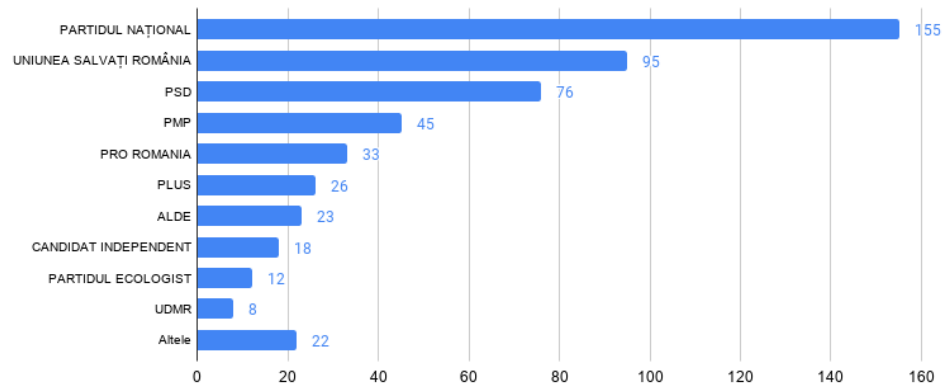
Cea mai mare parte a fondurilor provine din venituri proprii, iar cei mai puțini bani vin din donații (1,3%).

Tip contribuție

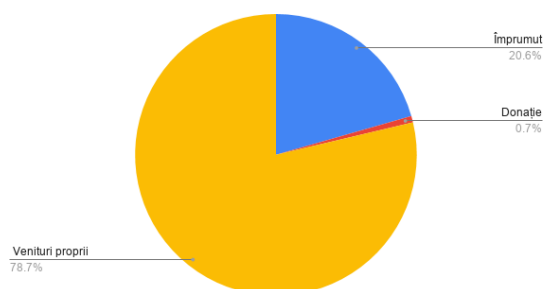
PNL a apelat cel mai mult la împrumuturi, la o distanță semnificativă de celelalte partide, cu 155 de astfel de situații. În figurile de mai jos se poate vedea și proporția împrumuturilor din total contribuțiilor aduse de competitorii electorali, candidații USR aducând un sfert din contribuții din împrumuturi.

Împrumuturi

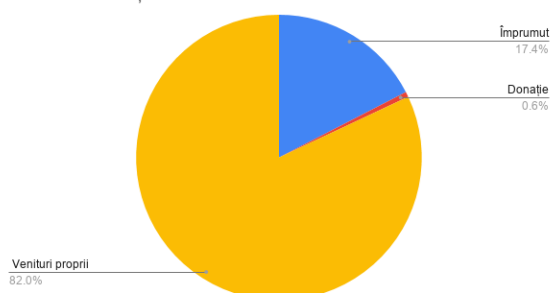

Finanțarea campaniei electorale la alegerile locale

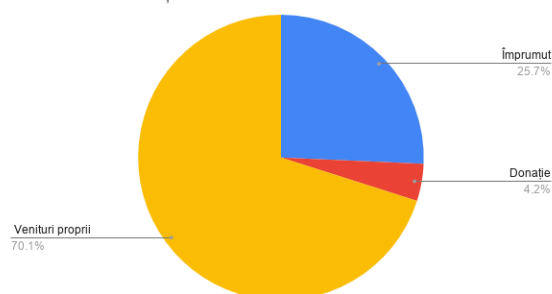
PMP

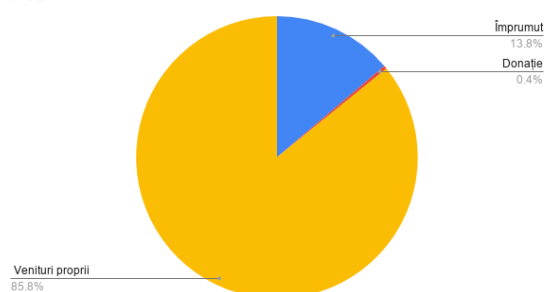
PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL

UNIUNEA SALVAȚI ROMÂNIA

PSD

Cele mai mari împrumuturi au fost luate de candidații la funcția de președinte al consiliului județean sau la primăria generală. Din partea PSDI putem doar bănuși că împrumutul aparține lui Bogdan Stanoevici, întrucât datele sunt incomplete.

Conform legii, partidele politice trebuie să declare sumele în maximum trei zile de la încasarea contribuțiilor în contul declarat la AEP. Baniș nu pot fi cheltuiți fără a fi declarați (sau cel puțin nu pot fi cheltuiți în mod legal). Unii dintre candidați, printre care și fostul primar general al Capitalei, Gabriela Firea au declarat acești baniș cu foarte puțin timp înainte de finalizarea campaniei electorale, ceea ce este greu de înțeles având în vedere faptul că banii care nu sunt declarați nu pot fi cheltuiți și recuperați prin rambursări. Mai mult, peste 1000 de contribuții declarate sunt datate 25 septembrie, iar ultima zi în care se putea declara contribuții a fost 26 septembrie, astfel că modul în care aceștia mai puteau cheltui banii este limitat. 25 de candidați (majoritatea de la Pro Romania) au declarat sumele chiar pe 26 septembrie.

Finanțarea campaniei electorale la alegerile locale

Judet	Competitori	Nume	Funcție	Imprumut	Total contribuție	Data încasării contribuției în contul bancar de campanie
SALAJ	PMP	PETER TEODOR	PRESEDINTE AL CONSILIULUI JUDETEAN SALAJ	446000	446000	03.09.2020
ILFOV	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	THUMA HUBERT PETRU STEFAN	PRESEDINTE CJ	446000	446000	8/31/2020
GIURGIU	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	BEIANU DUMITRU	Presedinte al consiliului judetean CONSILIUL JUDETEAN	446000	446000	9/21/2020
MARAMURES	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	BOGDAN IONEL OVIDIU	Presedinte al consiliului judetean CONSILIUL JUDETEAN	446000	446000	9/25/2020
DOLJ	PSD	Vasile Dorin Cosmin	Presedinte consiliu judetean	446000	446000	02.09.2020
BUCURESTI	PSD	FIREA GABRIELA	PRIMAR MUN BUCURESTI	445,900.00	445,900.00	24,09,2020
NEAMT	PSD	ARSENE IONEL	PRESEDINTE CONSILIUL JUDETEAN	440322	443400	01.09.2020
BUCURESTI	PSD Independent			424,900.00	424,900.00	17.09.2020
BACAU	PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	PALAR IONEL	Presedinte al consiliului judetean CONSILIUL JUDETEAN	400000	400000	9/24/2020

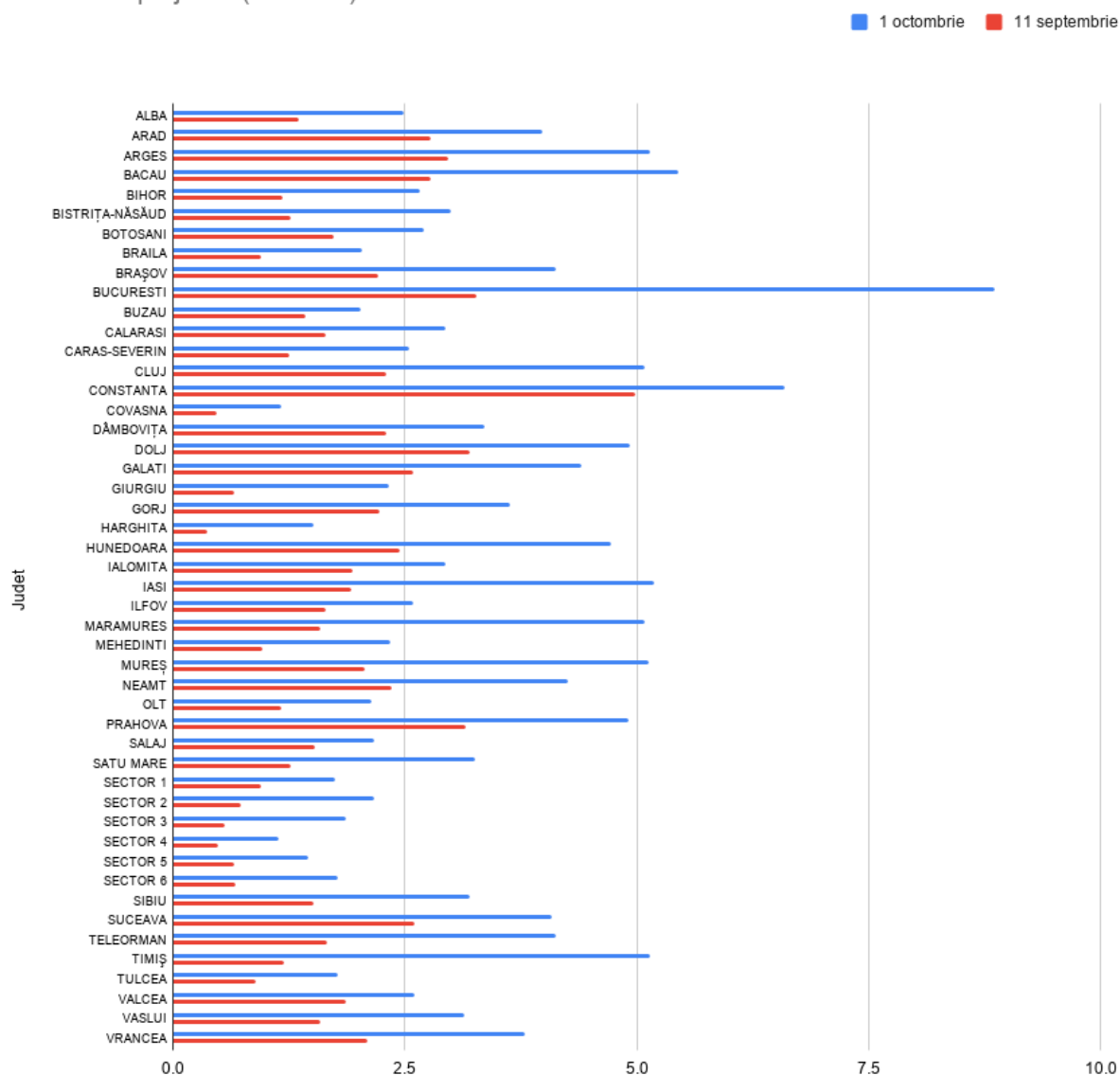
Donatorii nu au fost în schimb generoși. Pentru campania electorală nu pot dona decât persoane fizice. Cu toate acestea, sumele cele mai mari pentru donații au mers către Nicușor Dan (326800) – Primăria Generală/independent, Mihai Huzău (111500) – Primăria Satu Mare/PMP sau Gabriel Tischer (109466), candidat la președinția CJ Sibiu din partea FDGR.

Din cauza datelor de calitate slabă, este dificil de stabilit în câte circumscripții au fost declarate contribuții. Cu toate acestea, cei mai mulți bani au fost declarați în București (general), urmat de Constanța, Bacău, Iași, Argeș și Timiș. Harghita și Covasna rămân județele cu cele mai puține contribuții. O analiză comparativă a datelor din 11 septembrie (aproape jumătatea campaniei) și 1 octombrie arată cum competitorii din București au contribuit cu mai mulți bani în a doua jumătate a campaniei, ceea ce ne poate arăta faptul că există o creștere vizibilă a mizei alegerilor și deci a competiției.

Cea mai mare parte a contribuțiilor au mers către poziția de primar (43%), iar 20% au fost declarate de către consilierii județeni

Contribuțiile partidelor rămân relativ mici și anume 22,268,154.98 (aproximativ 8% din total). Din aceste sume 15.8 provin din finanțarea privată a partidelor politice, iar restul din subvenții. Singurele partide care au transferat din contul curent de subvenții în contul de campanie de subvenții sunt ALDE (2,68 milioane), PNL (1,75 milioane) și USR (261.000). Pe lângă aceste fonduri, 1,68 de milioane din subvenții au ajuns la filialele locale ale partidelor.

Contributii pe judet (milioane)

Recomandări:

- Îmbunătățirea calității datelor publicate de partide și de Autoritatea Electorală Permanentă
- Publicarea datelor succesiv și nu prin republicarea integrală a întregii baze de date, pentru a evita discrepanțele sau îmbunătățirea modului de export a datelor
- Publicarea unor rapoarte intermediare detaliate privind cheltuielile în campania electorală. Chiar dacă AEP publică raportările ulterioare ale competitorilor electorali, acestea se afișează după o perioadă îndelungată după finalizarea procesului electoral, fapt care poate scădea transparența acestuia
- Introducerea unor reglementări în Legea 334/2006 prin care identitatea donatorilor sau persoanelor care împrumută candidații pentru campaniile electorale peste o anumită limită (5 salarii brute), să fie publică, similar procedurilor pentru finanțarea partidelor politice.

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro